

Vuosikertomus 2023

Helsinki

Helsinki

Helsinki

Perustettu vuonna 1550
Pääkaupunki vuodesta 1812
Asukkaita (2023) 674 500
Kokonaispinta-ala 719 km²
Maapinta-ala 217 km²
Rantaviiva 131 km

Helsinki – Helsingfors perustettiin vuonna 1550 Ruotsin kuninkaan Kustaa Vaasan käskystä Vantaanjoen suulle. Kuningatar Kristiinan aikana 1640-luvulla kaupunki siirrettiin nykyiselle paikalleen Helsingin niemelle. Pääkaupungiksi Helsingin nimitti Venäjän keisari Aleksanteri I vuonna 1812. Suomi oli kolme vuotta aiemmin liitetty osaksi Venäjän keisarikuntaa.

Itsenäisen Suomen pääkaupunkina Helsinki on ollut vuodesta 1917. Helsinki on noin puolentoista miljoonan asukkaan ja yli 700 000 työpaikkaa käsittävän seudun talousalueen keskus.

Sisällys

- 5** Pormestarin katsaus
- 7** Kansliapäällikön katsaus
- 9** Kaupunginkanslia
- 13** Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- 17** Kaupunkiympäristön toimiala
- 21** Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- 25** Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- 29** Helsingin kaupungin organisaatio
- 30** Kaupungin päätöksenteko
- 32** Kaupunginvaltuusto
- 33** Kaupunginhallitus ja jaostot
- 35** Lautakunnat ja johtokunnat
- 36** Tietoa Helsingistä
- 38** Henkilöstö
- 40** Helsingin kaupungin tilinpäätös 2023
- 43** Kaupunkikonserni
- 44** Vuoden 2023 tilinpäätöksen tunnusluvut
- 46** Kunta-Helsingin tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase
- 49** Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase
- 51** Kaupunkikonsernin tulos- ja rahoituslaskelma sekä tase

Pormestarin katsaus

Suomen talouden näkymät heikkenivät epävakaaan kansainvälisen tilanteen mukana. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkui, Lähi-idän kriisi levisi, inflaation vaikutukset näkyivät laajalaisesti ja korkotasoa nousi.

Taantuma näkyi konkurssien ja työttömien työnhakijoiden määrissä, jotka kääntyivät kasvuun. Vuosi oli kuitenkin kaupungin työllisyyden hoidolle sikäli merkityksellinen, että eduskunta hyväksyi lain, jonka mukaan työllisyydenhoidon järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kuntiin vuoden 2025 alusta.

Kaupungin työllisyysalue palvelee vastedes kymmeniätuhansia työntekijöitä ja yrityksiä. Meille on kertynyt jo hyvää kokemusta työllisyyspalveluiden järjestämisestä työllisyyden kuntakokeilun myötä. Hyvänä esimerkkinä jo tähänastisista tuloksista on kaupan, matkailun ja ravintola-alan työllistymispalvelu, jonka kautta työnhakijoita on onnistuttu työllistämään pitkiin työsuhteisiin.

Vaikka työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi, podemme samaan aikaan henkilöstöpulaa. Sen ratkaisemiseksi perustimme uuden strategisen ohjelmaryhmän, jonka puheenjohtajana toimin. Ohjelmaryhmä tukee kaupunkia ulkomailta rekrytoinnissa työvoimapula-aloille ja Suomessa olevien osaajien ja maahanmuuttajien ohjaamisessa kaupungin tehtäviin. Lisäksi sen avulla vahvistetaan monikielisyyttä kaupunkioorganisaatiossa sekä sisäisiä urapolkuja työvoimapula-alojen tehtäviin.

Merkittävä osa Helsingin väestönkasvusta perustuu maahanmuuttoon. Kaupungin elinvoimaisuuden kehitys onkin yhä enemmän kiinni työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton onnistumisesta. Valmistauduimme lisäksi kotoutuslain kokonaisuudistukseen, joka tulee voimaan 1.1.2025. Lain tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Kaupunki investoi vuonna 2023 edelleen rohkeasti, kasvuunsa luottaen, yhteensä 849 miljoonaa euroa. Siitä huolimatta, että kasvatuksen ja koulutuksen määrärahoja nostettiin vuonna 2023 tuntuvasti, kaupungin meno- ja tulotalous pysyi kaupunginvaltuuston asettamien vastuurajojen puitteissa.

Epävarma taloustilanne näkyi erityisen selvästi rakentamisessa. Asuntorakentaminen hiljeni koko maassa merkittävästi, mikä näkyi myös Helsingissä rakennuslupien määrän jatkaessa laskua. Heikosta tilanteesta huolimatta rakentaminen jatkui edelleen uusissa kaupunginosissa Jätkäsaarella, Kalasatamassa ja Kruunuvuorenrannassa sekä Pasilan uusilla asuinalueilla. Lisäksi suunnittelu eteni kaupunkiuudistusalueilla. Kaupunkiuudistus on tapamme kehittää asuinalueita ja ehkäistä segregatiota. Kaupunki haluaa Malminkartano-Kannelmäkeen, Malmille, Mellunkylään ja Meri-Rastilaan laadukasta täydennysrakentamista.

Hyviä esimerkkejä kaupunkiuudistusalueiden toimenpiteistä on useita, joista voin mainita vaikkapa Mellunmäen metroaseman ympäristön, jonne on suunnitteilla uusi korttelitalo ja Vantaan ratikan päätepysäkki. Lisäksi Fiksu Kaupunki-hanke järjesti vuoden 2023 aikana nopeiden kokeilujen ohjelman Mellunkylässä. Lapset ja nuoret olivat mukana kokeilujen kehittämisessä ja nauttivat niiden lopputuloksista.

Koko kaupunki tekee aktiivisesti työtä segregation ehkäisemiseksi. Panostamme erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin, sillä se on myös yksi vaikuttava tapa ehkäistä eriytymistä. Valtakunnallisten tutkimusten mukaan oppilaat kappavat kouluihin lisää turvallisia aikuisia, joilla on aikaa olla läsnä. Helsingissä on vastattu tarpeeseen kehittämällä kouluvalmentajatoimintaa vuodesta 2019 alkaen, ja nyt toiminta vakinaistettiin. Myös monikieliset ohjaajat ovat koulun turvallisia aikuisia, jotka tukevat vieraskielisten oppilaiden koulunkäyntiä.

Toki muidenkin kuin nuorten tulee saada tuntee olonsa kaupungissa turvalliseksi, sekä myös hyväksytyksi ja yhdenvertaiseksi. Jokaisen on voitava viihtyä ja elää omannäköistä elämäänsä. Tämän puolesta teimme töitä ja jatkamme samoin tavoittein myös tulevaisuudessa. Kiitän lämpimästi koko henkilöstöämme, koska ilman heidän osaavaa työtään emme ylittäisi tavoitteisiimme.

Juhana Vartiainen

pormestari

Helsingin kaupunki – 5

Kansliapäällikön katsaus

Suomi valittiin vuonna 2023 kuudetta kertaa peräkkäin maailman onnellisimmaksi maaksi. Helsinki sen pääkaupunkina pyrkii omalta osaltaan tarjoamaan hyvän elämän edellytykset kaupunkilaisille – sekä myös vierailijoille ja kaikille kaupungissa toimiville tahoille.

Kehitimme toimintavuoden aikana varautumistamme maailmantilanteen ja -talouden murroksissa. Työhömmme vaikuttivat myös kuntien ja kaupunkien toimintaan vaikuttaneet lainsäädännön muutokset. Niistä suurin oli sote-uudistus, joka Helsingissä tarkoitti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan uudelleen organisoitumista kaupungin sisällä. Uuden organisaation aloittamisessa hallinnollisten muutosten vaikutukset pyrittiin pitämään mahdollisimman vähäisinä niin kaupunkilaisille kuin yhteistyökumppaneille.

Työllisyydenhoito siirtyy kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2025 alussa. Kaupunginkanslia on luotsannut muutosta johtaen sitä muutosohjelmalla ja sidosryhmien välisellä yhteistyöllä. Toiminnan aloittamiselle on Helsingissä hyvät edellytykset.

Työllisyydenhoidon rinnalla haemme jatkuvasti keinoja henkilöstövajeen ratkaisemiseksi. Työntekijöitä tarvitaan lisää erityisesti varhaiskasvatukseen sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Pyrimme näiltä osin ratkaisemaan tilannetta muun muassa kehittämällä rekrytointia ulkomailta. Tärkeänä huomiona on, että laaditut eettiset periaatteet ulkomailta tehtäviin rekrytointeihin auttavat varmistamaan läpinäkyvän ja reilun polun ulkomailta rekrytoitavalle työntekijälle. Keskeistä on myös, että kaupunki tarjoaa jatkuvaa tukea työhön ja uuteen kotimaahan asettautumiseen.

Viidettä kertaa toteutettu kaupungin oma palkkakehitysohjelma nosti 7 500 työntekijän palkkaa erityisesti henkilöstövajeesta kärsivissä ammattiryhmissä. Lisäksi palkkakehitysohjelmassa kiinnitettiin erityistä huomiota matalapalkkaisimpiin työntekijäryhmiin. Paljon haasteita kaupungille ja sen henkilöstölle tuonut palkanmaksun vakauttaminen jatkui koko vuoden. Edellisvuonna alkaneet palkanmaksun vaikeudet saatiin hallintaan.

Kaupunkistrategia ohjaa vahvasti toimintaamme. Sen perusteella tahtotilamme on, että Helsingissä voi elää ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä elämää. Kaupungin päätöksissä huomioidaan niiden vaikutusta luontoon, niin lähellä kuin välillisten vaikutusten kautta kauempana. Helsingillä on esimerkiksi suuri vastuu Itämeren tilasta. Helsinki voi vaikuttaa omien luonto- ja metsäalueidensa tilaan monimuotoisuutta tukevalla tavalla. Helsinki on edelleen Itämeren helmi.

Aloitin kansliapäällikkönä joulukuussa 2023. Käytännössä tehtävänäni on yhdessä toimialajohtajien ja kanslialaisten kanssa johtaa kaupungin operatiivista toimintaa. Lisäksi toimin kaupunginhallituksessa ja sen konsernijaostossa päätösehdotusten esittelijänä. Ensivaikutelmani vastaavat positiivisia ennako-odotuksia. Kaupungilla on kokenut, sitoutunut ja motivoitunut henkilöstö, joka luo kestävä kasvua asukkaiden hyväksi. Hyvillä mielin ja kiitoksin voin todeta, että meillä on kaikki edellytykset palvella kaupungin asukkaita laadukkaasti myös tulevaisuudessa.

Jukka-Pekka Ujula
kansliapäällikkö

Kansliapäällikkö Jukka-Pekka Ujula (joulukuusta 2023 alkaen)

Kaupunginkanslian vastuulla olevat tehtävät

- Kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä toimiminen
- Kaupungin kehittäminen
- Sisäinen tarkastus

Keskushallintoon kuuluvat organisaatiot

- Kaupunginkanslia
- Palvelukeskusliikelaitos
- Taloushallintoliikelaitos
- Työterveysliikelaitos
- Rakentamispalveluliikelaitos

Avainlukuja (Kanslia ja Tarkastusvirasto, ei sisällä liikelaitoksia)

Henkilöstömäärä

924

Koko henkilöstöstä

4 %

Osuus kaupungin
toimintamenoista 12 %

Kaupunginkanslia

Kaupunginkanslia on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelin. Kanslia vastaa kaupungin kehittämisestä ja huolehtii kaupungin keskushallinnosta. Se toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Vuotta leimasivat talouden edelleen heikentyneet näkymät. Konkurssien ja työttömien työnhakijoiden määrät kääntyivät kasvuun niin Helsingissä kuin valtakunnallisesti. Venäjän hyökkäyssota jatkui, ja Lähi-idän kriisi laajeni. Kaupunki varautui energiatilanteen muutoksiin ja oli mukana valmiusharjoituksissa.

Erityistä huomiota kaupunki uudistusalueille

Kaupunki uudistusalueiden kehittäminen jatkui. Kaupungin tarkoituksena on uudistaa Malmin-kartano-Kannelmäkeä, Malmia, Mellunkylää ja Meri-Rastilaa, joissa asuinalueiden palveluja parannetaan sekä lisätään alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta. Keskeisenä kaupungin tavoitteena on ehkäistä segregatiota. Kaupunki uudistusalueille suunnitellaan laadukasta täydennysrakentamista. Esimerkkeinä voi mainita Mellunkylän korttelinlaajuisen purkavan uudisrakentamisen hankekokonaisuuden sekä Bredbackan asemakaavatyön 2 500 uudelle asukkaalle. Meri-Rastilaan rakennetaan uusi monitoimitalo, ja uuden Kontula-talon konseptisuunnitelma valmistui.

Malminkentän alueella esi-, katu- ja puistorakentamisen valmistelu sekä alueen väliaikaiskäytön kehittäminen virkistys- ja tapahtumakäytössä jatkuivat.

Helsingistä oma työllisyysalue

Maan hallitus hyväksyi huhtikuussa lain, jonka mukaan työllisyysneuvosto siirtyy kunnille 2025 alussa. Helsingistä muodostuu tuolloin oma työllisyysalueensa, joka palvelee kymmeniä tuhansia työntekijöitä ja yrityksiä.

Lähtökohdat ovat hyvät, sillä kaupunki on ollut mukana työllisyysneuvoston kuntakokeilussa. Hyvänä esimerkkinä jo toteutuneista toimista on kaupan, matkailun ja ravintola-alan työllistymispalvelu, jonka kautta työnhakijoita on onnistuttu työllistämään pitkiin työsuhteisiin.

Kaupungilla on oma työllisyysneuvoston TE24-muutosohjelma ja projektiorganisaatio, jotka auttavat ottamaan työllisyysneuvoston palvelut vastaan sujuvasti. Tulevaa muutosta suunniteltiin aktiivisesti eri sidosryhmien kanssa. Niihin kuuluvat henkilöstö, TE-palvelut, pääkaupunkiseudun muut kunnat ja eri palveluntarjoajat.

Työllisyysneuvostossa palveltiin kuukausittain noin 47 000 asiakasta. Työttömien työnhakijoiden määrä oli nousussa, sillä marraskuussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,8 prosenttia, kun vuotta aikaisemmin luku oli 9,8 prosenttia. Samanaikaisesti työttömien määrän kasvaessa uusien ilmoitettujen työpaikkojen määrä väheni.

Maksuttomat yritysneuvontapalvelut tavoittivat vuoden aikana yli 2 600 asiakasta. Asiakkaat perustivat lähes tuhat uutta yritystä edellisvuosien tapaan.

Työllisyysneuvostossa palveltiin kuukausittain noin 47 000 asiakasta. Työttömien työnhakijoiden määrä oli nousussa.

Kotoutumislain kokonaisuudistus tulee voimaan 2025, johon kaupunki valmistautui. Lain avulla pyritään tehostamaan kotoutumista ja vahvistamaan maahanmuuttaneiden osallisuutta yhteiskunnassa. Merkittävä osa Helsingin väestönkasvusta perustuu maahanmuuttoon, ja kaupungin elinvoimaisuuden kehitys on yhä enemmän kiinni työ-, opiskelu- ja yrittäjyysperusteisen maahanmuuton onnistumisesta.

Ennätysmäärä ehdotuksia osallistuvaan budjettiin

Syksyllä käynnistettiin kolmas osallistuvan budjetoinnin kierros. OmaStadin ensimmäisessä vaiheessa kaupunkilaiset saivat ehdottaa, miten kaupunki käyttäisi 8,8 miljoonaa euroa. Ehdotusvaihetta tuettiin laajasti viestinnällä, toimialayhteistyöllä ja tilaisuuksissa. Ehdotuksia jätettiin määrääjässä ennätysmäärä, yli 1 600 kappaletta.

Kaupungin keskeisin palvelu- ja viestintäkanava hel.fi saatiin kokonaisuudessaan valmiiksi kesällä. Se oli mittaluokaltaan maamme suurimpia verkkosivustouudistuksia. Uusi toimintamalli varmistaa, että hel.fi:n kehittäminen on sujuvaa myös tulevaisuudessa.

Hallinnollinen työ kevyemmäksi

Henkilöstöjohtamisen uudistaminen jatkui. Tarkoituksena on vähentää esihenkilöiden hallinnollista työtä sekä parantaa heidän tukeaan. Koulutuksissa parannettiin muun muassa esihenkilöiden valmiuksia palkitsemisessa.

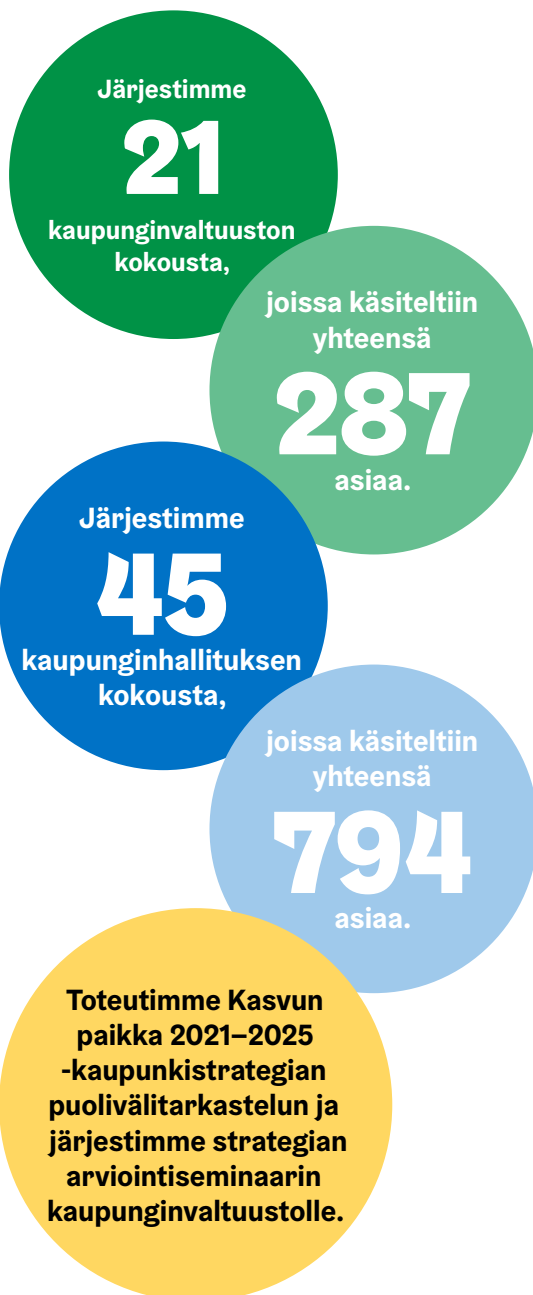
Työnantajakuvan kehittäminen jatkui aiempaa järjestelmällisemmin, mikä auttaa houkuttelemaan henkilöstöä kaupungin palvelukseen. Avoin työpaikat -työnantajasivusto uudistui, ja kaupunki järjesti ensimmäistä kertaa Nuorten kesärekry -tapahtuman, johon osallistui 600 nuorta.

Yhä kestävämpi matkailukaupunki

Helsinki nousi matkailukohteiden kestävyyttä mittaavassa Global Destination Sustainability (GDS) -indeksissä neljännelle sijalle. Nousua edellisvuoteen verrattuna oli peräti kahdeksan sijaa. Kaupungin tarkoitus on olla maailman kestävin matkailukohde vuonna 2025, joten

tavoitteen saavuttaminen etenee vauhdikkaasti. Helsingiläisiä matkailualan yrityksiä tuettiin kansallisen vastuullisen matkailun kehittämissohjelman suorittamisessa.

Helsinkiin suuntautunut matkailu kehittyi positiivisesti, mutta kansainvälisten matkailijoiden yöpymiset ovat silti reilut 20 prosenttia jäljessä koronapandemiaa edeltävään aikaan verrattuna.

Apulaispormestari Johanna Laisaari, SDP

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Satu Järvenkallas

- Varhaiskasvatus ja esiopetus
- Perusopetus
- Lukio- ja ammatillinen koulutus, johon kuuluu suomenkielinen työväenopisto
- Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus, johon kuuluu ruotsinkielinen työväenopisto Arbis

Avainlukuja

Henkilöstömäärä

14 801

Osuus henkilöstöstä

65 %

Osuus kaupungin
toimintamenoista 48 %

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta, suomenkielisestä ammatillisesta koulutuksesta sekä vapaasta sivistystyöstä.

Poikkeuksellisen korona-ajan jälkeen päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten arki palasi normaalijärjestelyihin. Epävarma maailmantilanne heijastui kuitenkin edelleen muun muassa nuorten hyvinvointiin. Työ sosiaalisten ja tunnetaitojen vahvistamiseksi on pitkäjänteistä, mutta myönteisiä tuloksia on jo saatu aikaan. Esimerkiksi kansallisen kouluterveyskyselyn yhteisöllisyyden arvosanat ovat parantuneet.

Varhaiskasvatuksessa alle kolmevuotiaiden määrä kasvoi. Varhaiskasvatuksen osallistujamäärän kasvu kymmenen viime vuoden aikana on ollut huomattavaa, ja lapset aloittavat sen yhä nuorempina. Toimialan varhaiskasvatukseen luotetaan, ja asiakastyytyväisyys on korkealla tasolla.

Perusopetuksessa opiskeli noin 43 000 oppilasta, noin 700 oppilasta enemmän kuin edellisellä vuonna. Myös lukio-opiskelijoiden määrä kasvoi, samoin ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön osallistujamäärät.

Henkilöstöpulaa helpotetaan monella tavalla

Henkilöstöpula jatkui, ja sen selättämistä varten panostettiin palkkakehitykseen, johtamiseen ja oppisopimuskoulutukseen. Varhaiskasvatuksessa henkilöstövajeeseen tartuttiin muun muassa perustamalla kaupunkitasoinen henkilöstön saatavuuden ohjelmaryhmä ja käynnistämällä kansainvälinen rekrytointikokeilu. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään johtava oppisopimuskoulutus alanvaihtajille herätti keväällä suurta kiinnostusta, ja koulutukseen saatiin runsaasti hakijoita.

Työvoimaa koulutetaan ammatillisessa koulutuksessa myös itse. Ammatillisen koulutuksen ja oppisopimusten ohella palvelutarjonta laajeni työväenopistoissa, joissa lisättiin entisestään maahanmuuttajien kielikoulutusta.

Oppijoiden tarpeita ja työelämän muutoksia ennakoitiin muun muassa koulutusasteiden välistä yhteistyötä kehittämällä. Esimerkkinä tästä on Vallilassa aloittava uusi Konepajan lukio ja aikuislukio, jotka ovat uudella tavalla työelämäyhteistyötä edistäviä. Aikuisopiskelijoiden ristiinopiskelun edistäminen alkoi Stadin aikuis- ja ammattiopiston (Stadin AO) ja työväenopistojen kesken.

Helsingistä lukemisen pääkaupunki

Päiväkotien tavoitteisiin kuuluu kielellinen kehitys lukemisen kulttuuria ja lukuintoa kehittämällä. Uusia menetelmiä otetaan käyttöön vuosittain. Esimerkki käytännön toimista on 20 päiväkodin käyttöön ottama monikielinen iltasatukirjahylly.

Lapset aloittavat varhaiskasvatuksen yhä nuorempina. Toimialan varhaiskasvatukseen luotetaan, ja asiakastyytyväisyys on korkealla tasolla.

Kaikki peruskoulut edistävät lukutaitoa, ja yli puolet kouluista valitsi strategiakärjekseen lukemisen. Lukemisen kulttuuria kehitetään yhteistyössä kirjastojen kanssa ja koulun kielitietoista pedagogiikkaa vahvistetaan opettajien täydennuskoulutuksin. Perusopetuksessa kehittäjäopettajat tavoittivat koulutuksilla, tietoiskuilla ja työpajoilla vuoden aikana tuhatkunta opettajaa.

Kymmenessä peruskoulussa työskentelee opettaja, jonka tavoitteena on vahvistaa myöhään maahan tulleiden oppilaiden hyvinvointia ja perustaitoja. Tarkoitus on entistä tarkemmalta seurannalla varmistaa, että jokainen oppilas opiskelee itselleen sopivaa oppimäärää opinpolkunsu eri vaiheissa.

Lukioissa kielitietoisuutta lisättiin muun muassa tutor-opettajatoiminnalla ja asiantuntijaluennoina. Myös työväenopisto ja aikuislukio edistivät aktiivisesti aikuisten lukutaitoa. Stadin AO:ssa yhteisön lukuviikot ovat vakiintuneet osaksi toimintaa. Työväenopistossa luku- ja kirjoitustaidon opetusta vahvistettiin erityis- ja resurssiopettajien tuella.

Kotona olevien lasten vanhempien lukutaidon opetusta (Kotiva) on kehitetty yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Aloitimme lukemisen tukitarpeiden seurannasta tutkimus- ja kehittämisyhteistyön Turun yliopiston kanssa. Yhteistyö jatkuu ainakin vuoteen 2028, mikä takaa työn pitkäjänteisyyden.

Segregaation ja kiusaamisen ehkäisyä

Segregaation estämiseksi tehtiin paljon työtä, ja se jatkuu. Valtakunnallisten tutkimusten mukaan oppilaat kaipaavat kouluihin lisää turvallisia aikuisia, joilla on aikaa jutella kiireettömästi ja olla läsnä. Helsingissä on vastattu tarpeeseen kehittämällä kouluvalmentajatoimintaa vuodesta 2019 alkaen, ja nyt se vakinaistettiin. Kaupunki palkkasi 25 kouluvalmentajaa suomenkielisiin kouluhin vakinaiseen työsuhteeseen. Kouluvalmentaja on muun henkilökunnan apuna koulunkäynnin tukemisessa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisessa sekä muun muassa kiusaamisen

ja poissaolojen ehkäisyssä. Myös monikieliset ohjaajat ovat koulun turvallisia aikuisia, jotka tukevat vieraskielisten oppilaiden koulunkäyntiä. Kannelmäen alueen hankkeessa tuli uutta ajattelua ja toimintatapoja poikkihallinnolliseen aluetyöhön.

Nuorten hyvinvointi on yksi kaupungin sitovista tavoitteista. Järjestelmällinen työ tuotti tuloksia, sillä yhä useampi nuori koki itsensä tärkeäksi osaksi koulu yhteisöä, mikä oli toimialalla iso ilon aihe. Työtä on kuitenkin tehtävä edelleen.

Oppilaiden hyvinvointia sekä tunne- ja vuorovaikutustaitoja tuettiin onnistuneesti kouluissa toimintamalleilla, jotka pohjaavat kansallisista ja kansainvälisistä tutkimuksista saatuun tietoon. Helsingin jokaisella koulualueella oli oma asiantuntijansa, joka toimi alueensa koulujen kehittämistyön tukena.

Mielen hyvinvoinnin laskun, poissaolojen ja epätoivottujen ryhmäilmiöiden syihin, erityisesti yhteisöllisyyden puutteeseen, puututtiin vahvistamalla lasten ja nuorten kiinnittymistä koulu yhteisöön ja turvaamalla heidän arkeaan. Nuorisorikollisuudesta, jengiytymisestä, radikalisoitumisesta ja polarisaatiosta järjestettiin koulutuksia.

Kiusaamisen ehkäisyyn kouluissa kehitettiin tunne- ja vuorovaikutustaitojen lisäksi sähköisiä palautekanavia, joiden kautta voi ilmoittaa kiusaamisesta, väkivallasta, häirinnästä tai syrjinnästä.

Kymmenessä peruskoulussa työskentelee opettaja, jonka tavoitteena on vahvistaa myöhään maahan tulleiden oppilaiden hyvinvointia ja perustaitoja.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki, vihreät

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Ville Lehmuskoski

- Maankäyttö ja kaupunkirakenne
- Rakennukset ja yleiset alueet
- Palvelut ja luvat

Toimialaan kuuluva organisaatio

- Liikenneliikelaitos

Avainlukuja

Henkilöstömäärä

1694

Osuus henkilöstöstä

7 %

Osuus kaupungin
toimintamenoista 31 %

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkoi kaupungin kasvun edellytysten luomista. Vuosi oli rakentamisen heikentyneen markkinatilanteen vuoksi haasteellinen. Rakennuskustannukset olivat korkeat, kuten myös korkotasoa. Epävarma tilanne vaikeutti sekä asuntojen että infrastruktuurin rakentamista. Asuntojen kysyntä hiipui, mikä vähensi asuntohankkeiden aloituksia. Tavoitteena oli aloittaa 8 000 asunnon rakentaminen, mutta luku jäi reiluun 5 000:een. Kaupunki aloitti itse lähes 1 500 asunnon rakentamisen. Kaupungin omasta asuntotuotannosta valmistui yli 2 300 asuntoa, lähes kolmannes kaikista kaupungissa valmistuneista asunnoista.

Vuoden aikana kaavoitettiin asumiseen yli 320 000 kerrosneliömetriä, josta lähes puolet täydennysrakentamista varten. Kaupunki varautuu tulevaisuuteen myös usealla osayleiskaavalla. Työn alla olivat Vartiosaaren, Lahdenväylän, Länsväylän ja Östersundomin osayleiskaavat.

Kaupunkiympäristön toimialalla valmistettiin luonnonsuojeluohjelma vuosille 2025–2034. Monimuotoisuuden turvaamista edistetään monin tavoin. Esimerkiksi kunnossapidossa jätetään pysty- ja maalahopuita maastoon, lisätään

risuaitoja ja torjutaan vieraslajeja. Päätöksentekoon tuotiin viiden luonnonsuojelualueen perustamisesitykset hoito- ja käyttösuunnitelmineen. Näitä alueita olivat Patterinmäki, Varjakanpuisto, Ramsinniemen lehdon luonnonsuojelualueen laajennus, Fastholma ja Pakilanmetsä.

Ekologisesti kestävää rakentamista

Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali viimeistään vuonna 2030. Tavoitteeseen pääsemiseksi rakentamista ohjattiin vähähiilisyteen kaavoituksen ja tontinluovutuksen avulla. Tontinvarausehdot, jotka ohjaavat asuntorakentamisessa pienempään hiilijalanjälkeen, hyväksyttiin ja otettiin käyttöön.

Energiatehokkuus parani. Oman asuntotuotannon uudiskohteet rakennettiin määräysten tasoa energiatehokkaammiksi, ja ensisijaisena lämmitysmuotona käytettiin maalämpöä. Myös kaupungin palvelutilojen uudis- ja perusparannushankkeissa käytetään aurinkosähkö- ja lämpöpumppujärjestelmiä aina, kun se on teknisesti toteutettavissa ja taloudellisesti kannattavaa. Energiaa on säästetty myös ulkovalaistuksessa.

Kaupunki kaavoitti vuoden aikana asumiseen yli 320 000 kerrosneliömetriä, josta lähes puolet kaavoitettiin täydennysrakentamista varten.

Raide-Jokeri valmistui, Mannerheimintien perusparannus alkoi

Pääkaupunkiseudun ensimmäinen pikaraitiotielinja otettiin käyttöön syksyllä. Allianssimallilla toteutettu Raide-Jokeri valmistui etuajassa ja alkoi liikennöidä Itäkeskuksen ja Otaniemen välillä.

Kaupungin merkittävin alkanut katu-urakka oli Mannerheimintien peruskorjaus. Työt käynnistyivät maaliskuussa, ja ne jatkuvat vuoden 2025 loppuun. Mannerheimintien peruskorjauksen yhteydessä uusittiin kaupungin vanhin käytössä ollut vesijohto vuodelta 1877.

Kaupungissa oli käynnissä useita merkittäviä kaupunkilaisten arkeen vaikuttavia työmaita. Työt jatkuivat keskustassa ratapihan alittavassa pyörätunnelissa eli Kaisantunnelissa, Kalasataman ja Pasilan välisellä raitiotiellä sekä Kruunusilloilla. Myös Kaisaniemenpuiston peruskorjaus käynnistyi. Suunnitteluvaiheessa oli useita raideliikennehankkeita. Länsi-Helsingin raitioteiden hankesuunnitelma valmistui marraskuussa. Lisäksi käynnissä oli esimerkiksi Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman laatiminen.

Merkittäviä katujen peruskorjaushankkeita olivat Suomenlinnan katujen peruskorjaus, Vaasanpuistikon ympäristö, Maatullinkujan peruskorjaus sekä Havis Amandan peruskorjaus. Myös Rajasaaren ja Mannerheimintien siltojen uusimisurakat käynnistyivät, ja Rajasaaren uusi silta valmistui liikenteelle loppuvuodesta.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen tiloihin merkittäviä investointeja

Kaupunki investoi merkittävästi uusiin palvelutiloihin. Valmistuneita uudisrakennushankkeita olivat Helsingin kielilukio Myllypuroon, Kannelmäen peruskoulun ja päiväkodin uudisrakennus, lasten päiväkodit Honkasuo, Kaarelanraitti, Nuotti ja Sompasaari sekä Hakaniemen kaupahallin maanlainen huoltopiha ja Johanneksen tekojääkentän huoltorakennus.

Korjausrakentamishankkeista valmistuivat Pohjois-Haagan, Tahvonlahden ja Tehtaankadun ala-asteiden perusparannukset.

Puistojen hoito hyvää tasoa

Puistojen uudisrakentamisessa keskityttiin asuntotuotantokohteiden puistoihin. Uudet kuntoportaat valmistuivat Ilomäenpuistoon, Alppikylänhuipulle sekä Vaskipellonpuistoon. Uusia puistokohteita olivat Orapihlajatie ja Paatsamatien alueen puistot Etelä-Haagassa, Suuntimopuisto Puistolassa, Kiertotähden viljelypalsta-alue Siltamäessä ja Lokkisaarenpuisto Vuosaaressa.

Kaupunkilaiset olivat kohtalaisen tyytyväisiä katujen ja teiden kuntoon sekä puhtaanapitoon, samoin puistojen hoitoon. Kaupunginosissa viihtyisyys ja turvallisuuden tunne ovat parantuneet.

Ala-Malmin puistossa toteutettiin pilottihanke, jossa käyttäjät pääsivät ohjaamaan valon väriä ja lämpötilaa puhelimellaan. Ulkovaalaistuksessa on pystytty parantamaan keskimääräistä korjausaikaa ennätyskellisen lyhyeksi, alle kahteen päivään.

Palautteiden käsittelyssä ei ylletty tavoitteeseen. Tavoite oli ottaa palaute käsittelyyn kolmessa työpäivässä, mutta päivien määrä venyi viiteen. Kun uusi palautejärjestelmä vakiintui käyttöön loppuvuodesta, palautteiden keskimääräinen käsittelyaika lyheni yhteen vuorokauteen.

**Tontinvarausehdot,
jotka ohjaavat
asuntorakentamisessa
pienempään
hiilijalanjälkeen,
hyväksyttiin ja otettiin
käyttöön.**

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki, vasemmistoliitto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja

Vs. toimialajohtaja Kirsti Laine-Hendolin

- Kulttuuripalvelut
- Liikuntapalvelut
- Nuorisopalvelut
- Kirjastopalvelut

Avainlukuja

Henkilöstömäärä

1 841

Osuus henkilöstöstä

7 %

Osuus kaupungin
toimintamenoista 10 %

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee Helsingin elinvoimaisuutta. Toimiala vastaa kirjastoaineistosta, museo- ja taidemuseokokoelmista sekä kulttuuriperinnön ylläpitämisestä. Toimiala huolehtii myös kulttuuriympäristön vaalimisen viranomaistehtävistä.

Toimialan keskeisin tavoite oli saada asiakkaat palaamaan koronavuosien jälkeen kaupungin palvelujen pariin. Tavoite täyttyi yli sataprosenttisesti. Kaikkein tärkeimmät kohderyhmät olivat ikäihmiset sekä lapset ja nuoret, mikä näkyi myös toimialan konkreettisessa tekemisessä.

Helmikuun alussa avattiin ikäihmisille kohdenettu internet-sivusto, jonne on koottu tietoa kaikista toimialan heille tuottamista palveluista. Nuorten kaikki harrastukset koottiin yhteen paikkaan harrastukset.hel.fi -sivustolle sekä kaikki nuorille avoimet työpaikat nuorten.hel.fi -sivustolle. Toimiala on itse suuri nuorten työllistäjä ja samalla ensimmäisten työkokemusten tarjoaja. Kesällä toimialalla oli noin 600 kesätyöntekijää, joista suurin osa työskenteli liikunta- ja nuorisopalveluissa.

Koronapalautumisen määrärahalta tuettiin lasten, nuorten ja ikäihmisten palvelujen lisäksi koronasta suuresti kärsineitä kulttuuripalvelujen tuottajia.

Itä-Helsingin kirjastot yhä suosituimpia

Kirjastojen, museoiden, nuorisotilojen sekä liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttäjämäärät nousivat yli tavoitteen, sillä fyysisiä käyntikertoja palveluissa oli yhteensä yli 21 miljoonaa, kun tavoite oli 19 miljoonaa. Hyvää tulosta selittävät muun muassa korona-ajan taakse jääminen sekä matkailijoiden määrän kasvu. Kirjastoista kävijämääriään kasvattivat etenkin

Kirjastoissa tehtiin yhteensä yli 5 miljoonaa lainausta. Erityisen paljon nousivat muiden kuin kotimaankielisten aineistojen lainojen määrät etenkin lasten kokoelmissa.

laajennusremontissa ollut Myllypuron kirjasto sekä muut Itä-Helsingin kirjastot. Myös keskustakirjasto Oodi kasvatti kävijämääräänsä. Lainauksia kirjastoissa tehtiin yhteensä yli 5 miljoonaa, erityisen paljon nousivat muiden kuin kotimaankielisten aineistojen lainojen määrät etenkin lasten kokoelmassa. Uusia kirjastokortteja tehtiin 40 000 kappaletta.

Kulttuuritarjonta oli hyvin monipuolinen. Kaupunginmuseo oli jälleen Suomen museoiden huippua, ja siitä tuli helsinkiläisvauvojen kulttuurikummi. Kaupungin keskustan elinvoimaisuutta vahvistettiin kuuden museon elämyskierroksella, jossa mukana olivat Designmuseo, Hakasalmen huvila, HAM, Helsingin kaupunginmuseo, Helsingin Taidehalli ja Suomen valokuvataiteen museon K1.

Kulttuurikeskukset tarjosivat ohjelmaa ja taapahtumia kaupunkilaisten kotikulmilla. Malmitalon järjestämä Malmin tapahtumakesä oli jälleen suosittu, ja Itäkeskuksen Stoa tarjonnassa

näkyivät etenkin nykytanssi ja sirkus. Annantalo avautui uusille kävijöille, kun taideopetuksen painopiste siirtyi yleisölle avoimeen toimintaan. Vuotalon pihalle toteutettiin Maailmankartta-peli. Savoy-teatterissa nautittiin maailmanluokan tähtien konserteista, ja kaupunginorkesteri vieraili New Yorkin Carnegie Hallissa toukokuussa.

Liikuntapalveluissa ennätyselliset kävijämäärät

Liikuntapalveluissa käyntikertoja oli yhteensä 10,4 miljoonaa, mikä tarkoitti tavoitteen ylittymistä reilusti yli miljoonalla. Ohjatussa liikunnasakin käyntikertoja oli yli 400 000. Ulkoilupalveluiden kävijämäärät ovat jatkaneet kasvuaan, vaikka maauimaloissa ja uimarannoilla kesän vaihtelevien säiden vuoksi käyntikerrat laskivat kahteen edelliseen ennätysvuoteen verrattuna. Talvikausi sen sijaan suosi hiihtoa, ja koko 200 kilometrin latuverkosto oli käytössä suurelta osin maaliskuun puoliväliin asti. Talviuintiin tuli uusia talviuintipaikkoja muun muassa osallistuvan budjetoinnin rahoituksella, ja Johanneksenkenttä sai uuden tekojääradan.

Käpylän liikuntapuistoon tuli Suomen ensimmäinen hybridinurmi eli luonnon- ja tekonurmen yhdistelmä. Keskuspuistoon avattiin 16 kilometrin maastopyöräilyreitti ja Kruunuvuorenrantaan liikuntapuisto.

OmaStadin kolmannella kierroksella liikuntapalvelut saivat ennätysmäärän kaupunkilaisaloitteita, joissa ehdotettiin erityisesti liikuntaolosuhteiden lisäämistä tai parantamista.

Liikkumisen edistämistä varten aloitti oma yksikkö, ja vuoteen 2033 saakka ulottuva liikuntapalvelujen vision valmistelu alkoi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö palkitsi Helsingin liikuntapalvelut liikunnan sukupuolten välisen tasa-arvon ja moniarvoisuuden edistämisestä sekä henkilöstön liikkumisen edistämiseksi tehdystä työstä.

Nuorisotyöhön vahvistusta

Yhtenä toiminnan kärkenä oli nuorisotyön perustoiminnan vahvistaminen. Nuorisotaloilla erityisesti syksy oli vilkasta aikaa. Käyntikerrat nuorisotaloissa ja -tiloissa ylittivät tavoitteet. Lähes 600 pienryhmää tarjosi nuorille monipuolista tekemistä ja harrastamista sekä mahdollisuuksia kavereiden tapaamiseen ja uusien ystävien hankkimiseen.

Alan opiskelijoiden rekrytointia kesäkaudeksi lisättiin merkittävästi. Palautteessa kesän jälkeen kaikki vastanneet opiskelijat olivat halukkaita tulemaan uudestaan töihin nuorisopalveluihin.

Jalkautuvan nuorisotyön tiimi työskenteli säännöllisesti julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa ja kohtasi vapaa-aikaansa viettäviä nuoria. Tilanteen niin vaatiessa nuoria ohjattiin avun piiriin.

Nuorisopalveluissa toteutettiin Helsingin nuorisoneuvoston vaalit sekä nuorten osallistuva budjetti. Nuorten budjetin eri vaiheisiin osallistui yhteensä yli 11 000 nuorta. He ideoivat, äänestivät ja neuvottelivat siitä, miten nuorisopalveluiden resursseja käytetään. Myös nuorten aloitekanavan uudistaminen pääsi vauhtiin.

Toimialalle palkattiin neljä nuoriso-ohjaajaa työskentelemään väkivallalla ja rikoksilla oireilevien nuorten kanssa. Yhteistyö Helsingin poliisin ennalta estävän toiminnan kanssa syveni.

OmaStadin kolmannella kierroksella liikuntapalvelut saivat ennätysmäärän kaupunkilaisaloitteita, joissa ehdotettiin erityisesti liikuntaolosuhteiden lisäämistä tai parantamista.

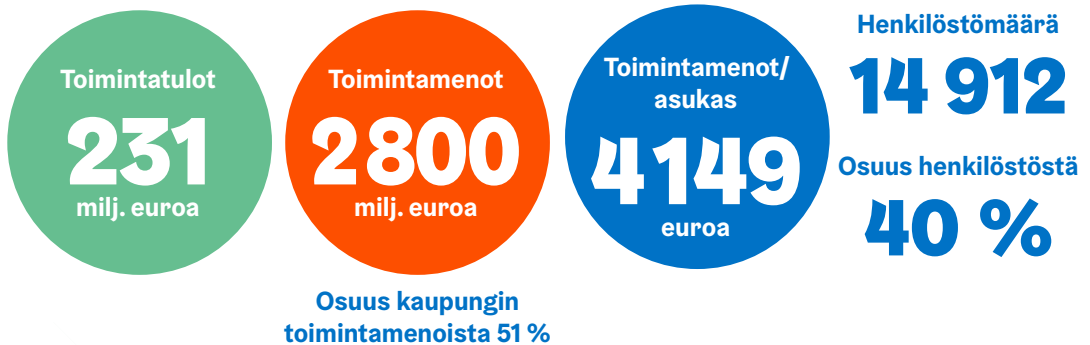
Apulaispormestari Daniel Sazonov, kokoomus

Sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja

Toimialajohtaja Juha Jolkkonen

- Pelastustoimi
- Perhe- ja sosiaalipalvelut
- Terveys- ja päihdepalvelut
- Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
- Toimialan yhteiset palvelut

Avainlukuja

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tehtävänä on lisätä helsinkiläisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta järjestämällä heille oikea-aikaiset, yhdenvertaiset, toimivat ja laadukkaat palvelut. Helsinki on ainoa kaupunki, joka järjestää itse asukkailleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rooli helsinkiläisten arjen turvallisuuden edistämisessä ja varmistamisessa vahvistui, kun sosiaali- ja terveystoimiala sekä pelastuslaitos yhdistyivät osana kansallista sote-uudistusta.

Helsingin kaupunki jatkaa erillisratkaisun myötä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelujen järjestämistä, mutta erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa pääsääntöisesti HUS-yhtymä. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä HUSin sekä Uudenmaan muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Toimialaan liitettiin ruotsinkielistä kehitysvammaisten palvelua tuottavan Kärkullan kuntayhtymän tehtäviä. Opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut jäivät kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, vaikka niiden järjestämisvastuu ja rahoitus siirtyivätkin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle.

Sote-uudistuksen myötä valtion ohjaus lisääntyi. Toimialalle tuli uusia tehtäviä ja velvoitteita, joihin kyettiin vastaamaan hyvin.

Vaikka toimiala on osa Helsingin kaupunkia, sen talous on eriytetty kaupungin taloudesta. Valtio rahoittaa lain edellyttämät sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelut.

Vaikka toimiala on osa Helsingin kaupunkia, sen talous on eriytetty kaupungin taloudesta. Valtio rahoittaa lain edellyttämät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut. Rahoitusmalli ei huomioi riittävästi Helsingin erityispiirteitä, ja rahoitusmuutokset vaikeuttivat toiminnan ja talouden suunnittelua ja johtamista. Toimialan talous on kuitenkin tasapainossa.

Miljoonia asiakaskohtaamisia

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala järjestää palveluja 675 000 helsinkiläiselle. Toimiala kykeni monin tavoin edistämään kaupunki- ja palvelustrategian tavoitteita: asunnottomuus väheni, ja pelastustoiminnan toimintavalmius parani. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemuksen tueksi kehitettiin uusia ja vahvistettiin jo olemassa olevia toimintatapoja. Esimerkkejä näistä ovat Toivo-malli, lasten etsivä sosiaalityö sekä Nuorisoaseman ja nuorten päihdepalvelu Pysäkin palvelut. Kivikon terveysasema onnistui poistamaan hoitojonon, ikääntyneet pääsivät aiempaa nopeammin ympärivuorokautiseen hoitoon ja Kampin perhekeskuksen asiakkaat antoivat palvelusta huippuarvion.

Toimialan palveluissa oli vuoden aikana miljoonia asiakaskohtaamisia. Pelkästään kotihoidossa oli käyntejä ja muita asiointeja lähes 3,7 miljoonaa.

Terveysasemien hoitajien palveluissa oli yli 1,5 miljoonaa käyntiä ja muuta asiointia, ja lääkäripalveluissa vastaava luku oli lähes 600 000. Äitiys- ja lastenneuvolassa käyntejä oli yli

160 000. Psykiatrisessa avohoidossa oli lähes 240 000 käyntiä ja asiointia. Vammaispalveluissa oli 15 000 asiakasta. Pelastuslaitoksella oli ensihoito- ja hälytystehtäviä lähes 70 000 kertaa.

Uusia palveluja ja palvelupisteitä

Konalassa avattiin uusi pelastusasema, Pasilas-
sa puolestaan uusi matalan kynnyksen mie-
lenterveyspiste Mieppi. Herttoniemessä aloitti
nuorten päihdepalvelupiste Pysäkki. Yhteyden-
pito lastensuojelun ja perhesosiaalityön nuorten
asiakkaiden kanssa helpottui uuden pikaviestiso-
velluksen ansiosta. Lastensuojelun laitoshoidon
vaativan tason vastaanotto aloitti Auroranmäel-
lä. Sotebotti Hester tarjosi tietoa ja apua ympäri
vuorokauden.

Rakenteilla olivat Metsälän nuorten vastaan-
otto, Hyvösen lastenkoti ja Kontulan pelastus-
asema, jotka valmistuvat vuoden 2024 aikana.
Rakenteilla oleva Laakson yhteissairaala puoles-
taan aloittaa toimintansa vuonna 2028.

Suunnitteilla ovat muun muassa Vuosaaren,
Keskustan ja Pohjois-Haagan seniorikeskukset,
Kampin terveys- ja hyvinvointikeskus sekä Vuo-
saaren pelastusasema.

Keinoja henkilöstöpulan helpottamiseksi

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä on
vajausta koko Suomessa. Osaajien riittävyys on-
kin toimialan keskeisin kysymys. Pulaa oli muun

muassa lähihoitajien, sairaanhoitajien, lääkärei-
den, sosiaalityöntekijöiden, terveydenhoitajien
sekä sosiaalihoitajien ammattilaisista. Myös
ruotsinkielisestä henkilöstöstä oli pulaa. Hen-
kilöstövajeeseen pyrittiin vaikuttamaan muun
muassa palkkauksella, koulutusmääriin vaikut-
tamisella, oppilaitosyhteistyöllä, johtamisella ja
kansainvälisellä rekrytoinnilla.

Palkkakehitysohjelma korotti toimialalla lähes
2 000 työntekijän palkkaa. Toimialalla aloitti noin
80 ulkomailta rekrytoitua työntekijää. Vuoden
aikana otettiin käyttöön myös pätevytyvän sai-
raanhoitajan toimintamalli EU:n ja ETA-alueen
ulkopuolella sairaanhoitajan tutkinnon suoritta-
neille. Syksyllä hyväksyttiin ulkomailta rekrytoin-
nin eettiset periaatteet.

Suomessa olevia osaajia on rekrytoitu kau-
pungin tehtäviin vahvistamalla monikielisyyttä.
Kaupunkiorganisaation sisäisiä urapolkuja kehit-
tämällä on saatu henkilöstöä työvoimavajealojen
tehtäviin.

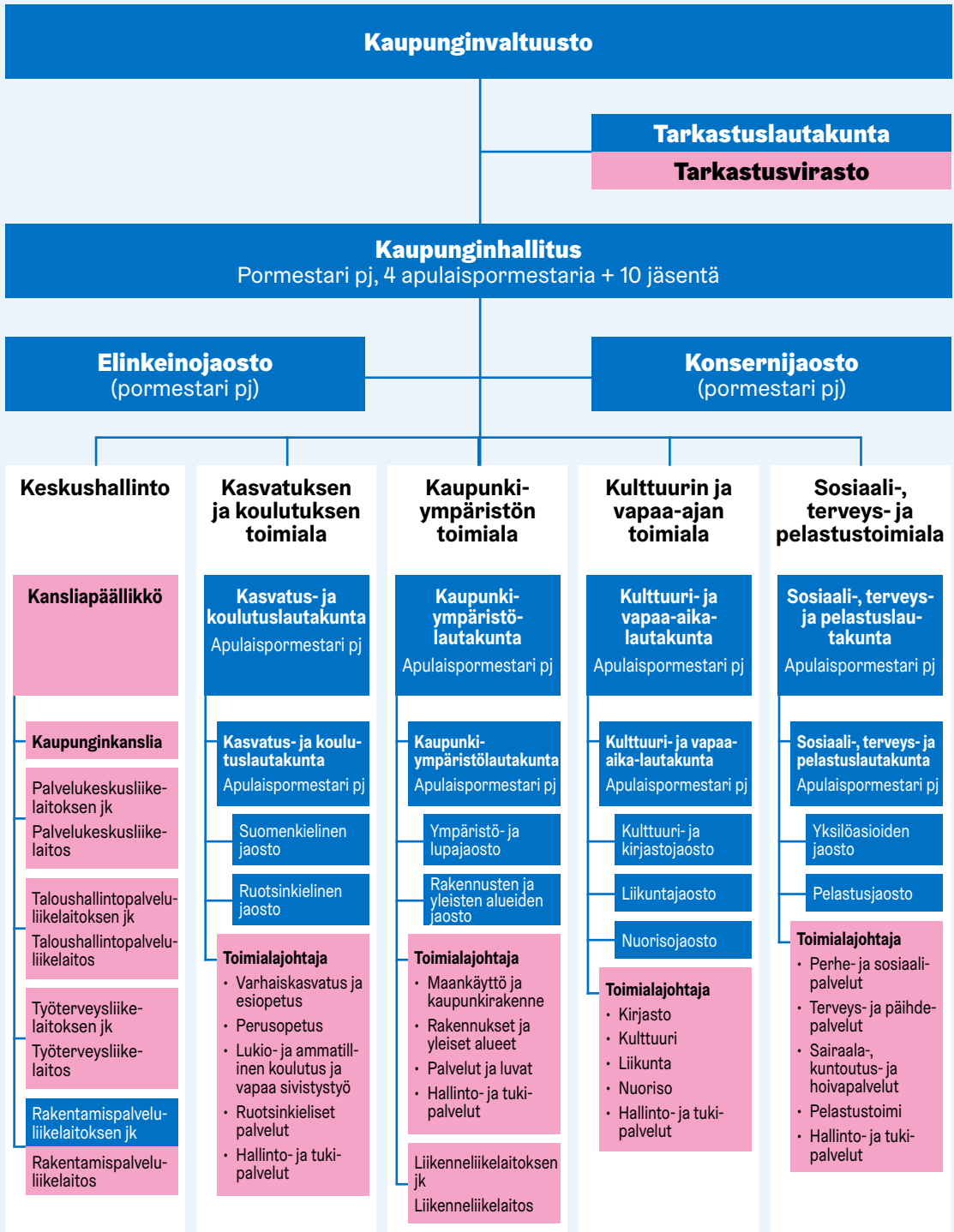
Oppilaitosyhteistyötä tehtiin järjestelmällisesti.
Mahdollisuuksia oppisopimuskoulutukseen lisät-
tiin ja ruotsinkielinen lähihoitajaoppisopimuskou-
lutus aloitettiin.

Kaupungin Fiilari-henkilöstökyselyn perus-
teella sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan
henkilöstö kokee, että työyhteisö tukee ja auttaa
tarvittaessa ja että työn merkityksellisyys on
pysyvä vahvuus. Suurin osa henkilöstöstä kokee
myös tarvitsevansa työssään uusia taitoja, joten
osaamisen kehittäminen pysyy yhtenä toimialan
painopisteistä.

Lasten ja nuorten
hyvinvointiin ja
turvallisuuden
kokemukseen kehitettiin
uusia toimintatapoja.

Helsingin kaupungin hallinnollinen organisaatio

Keskushallinnon liikelaitosten toiminnassaan käyttämät nimet:

Palvelukeskusliikelaitos – Palvelukeskus Helsinki
Rakentamispalveluliikelaitos – Stara
Taloushallintopalveluliikelaitos – Talpa
Työterveysliikelaitos – Työterveys Helsinki

■ Luottamushenkilöelin
■ Hallinto
jk Johtokunta

Helsingin kaupungin organisaatio

Kuntavaaleissa valittava kaupunginvaltuusto on Helsingin ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin. Valtuusto valitsee pormestarit ja apulaispormestarit vaalikaudeksi kerrallaan valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Valtuustokausi on nelivuotinen. Pormestari toimii kaupunginhallituksen puheenjohtajana. Apulaispormestarit toimivat toimialalautakuntien puheenjohtajina sekä kaupunginhallituksen jäseninä. Pormestari ja apulaispormestarit ovat päätoimisia luottamushenkilöitä.

Kaupungin keskushallintoa johtaa kansliapäällikkö ja jokaista toimialaa toimialajohtaja. Kansliapäällikkö on toimialajohtajien esihenkilö.

Kansliapäällikkö

Jukka-Pekka Ujula (11.12.2023 alkaen)
Tuula Saxholm toimi va. kansliapäällikkönä
15.10.–10.12.2023.
Sami Sarvilinna (14.10.2023 asti)

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Satu Järvenkallas

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Ville Lehmuskoski

Kulttuurin ja vapaa-ajantoimialajohtaja, vs.

Kirsi Laine-Hendolin (1.8.–31.12.2023)
Laura Aalto (31.7.2023 asti)

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Juha Jolkkonen

Kaupungin päätöksenteko

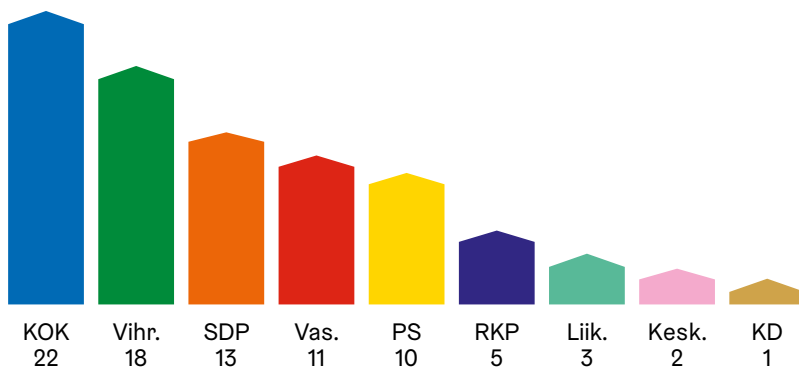
Kaupunginvaltuusto on Helsingin ylin päättävä elin. Se valitaan kuntavaaleilla joka neljäs vuosi. Nykyinen kaupunginvaltuusto aloitti toimintansa 2. elokuuta 2021. Kaupunginvaltuuston vastuulla ovat kaupungin toiminta ja talous. Valtuustossa on 85 jäsentä, jotka edustavat eri poliittisia ryhmiä. Kullakin vaaleissa valtuustopaikkoja saaneella ryhmällä on yhtä monta varavaltuutettua kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Näin ollen varavaltuutettuja on Helsingissä 86.

Kokouksessa pitää olla paikalla vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetusta. Päätöksiin tarvitaan paikalla olevien valtuutettujen äänen enemmistö. Vuoden 2023 aikana valtuusto kokoontui 20 kertaa. Alkuvuoden 2023 valtuuston puheenjohtajana toimi Fatim Diarra (Vihr.).

Kaupunginvaltuusto valitsi 14.6.2023 hänen seuraajakseen Reetta Vanhasen (Vihr.). Valtuuston kokoukset järjestetään pääsääntöisesti joka toinen keskiviikko. Kokoukset lähetetään suorina lähetyksinä verkossa Helsinki-kanavalla. Kokouksia voi seurata myös valtuustosalin yleisölehtereillä.

Kaupunginhallituksessa on 15 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimii pormestari. Apulaispormestarit toimivat toimialalautakuntien puheenjohtajina sekä kaupunginhallituksen jäseninä. Pormestari ja apulaispormestarit ovat päätoimisia luottamushenkilöitä. Muut kaupunginhallituksen jäsenet valitaan valtuutettujen ja varavaltuutettujen joukosta. Kaupunginhallituksella on kaksi jaostoa: konsernijaosto ja elinkeinojaosto.

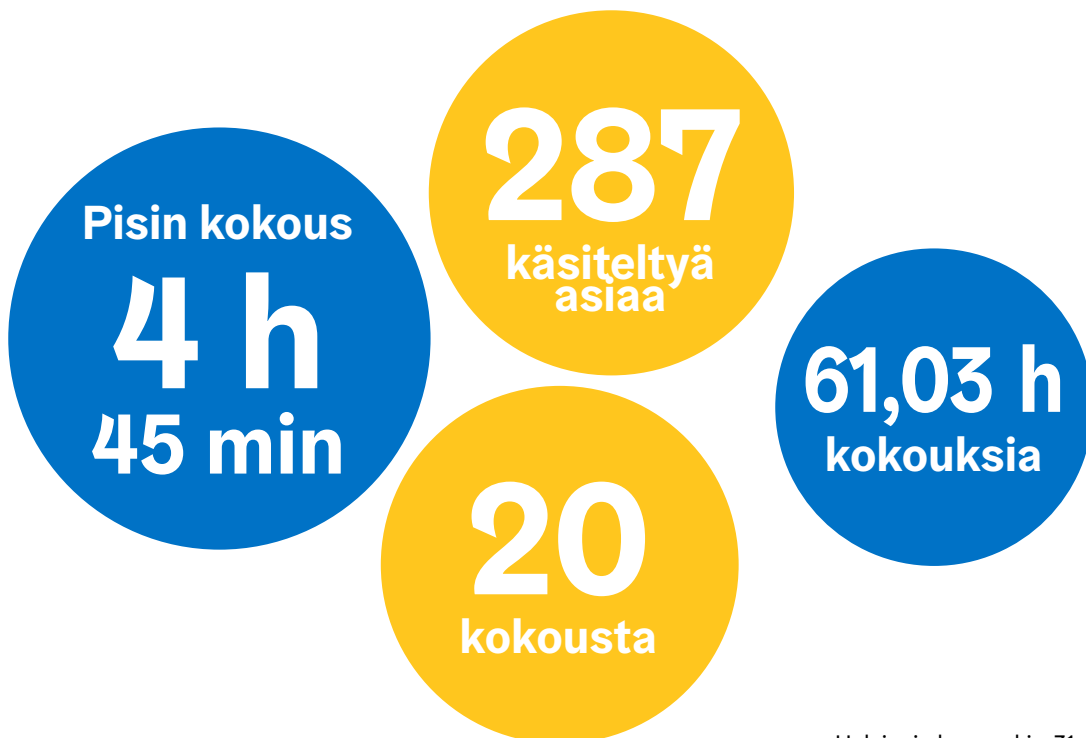
Kaupunginvaltuuston puoluejakauma vuonna 2023

(Kok.) Kokoomus • (Vihr.) Vihreät • (SDP) Sosiaalidemokraattinen puolue • (Vas.) Vasemmistoliitto
(PS) Perussuomalaiset • (RKP) Ruotsalainen kansanpuolue • (Liik.) Liike Nyt Helsinki
(Kesk.) Keskusta • (KD) Kristillisdemokraatit

Nostoja kaupunginvaltuuston vuodesta

Kaupunginvaltuusto

Vuoden 2021 kuntavaaleissa valittu kaupunginvaltuusto kaudella 2021–2025

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Reetta Vanhanen (vihr.)

I varapuheenjohtaja

Harry Bogomoloff (kok.)

II varapuheenjohtaja

Ville Jalovaara (sd.)

Kokoomuksen valtuustoryhmä (22)

Harry Bogomoloff
Maaret Castrén
Juha Hakola
Anniina Iskanius
Atte Kaleva
Arja Karhuvaara
Sini Korpinen
Otto Meri
Seija Muurinen
Dani Niskanen
Mia Nygård-Peltola
Matias Pajula
Jenni Pajunen
Pia Pakarinen
Risto Rautava
Sari Sarkomaa
Mirita Saxberg
Daniel Sazonov
Nina Suomalainen
Elina Valtonen
Juhana Vartiainen
Maarit Vierunen*

Vihreiden valtuustoryhmä (18)

Alviina Alametsä
Outi Alanko-Kahiluoto
Fatim Diarra
Atte Harjanne
Mari Holopainen
Shawn Huff
Emma Kari

Otso Kivekäs
Minna Lindgren
Johanna Nuorteva
Maria Ohisalo
Amanda Pasanen*
Tuomas Rantanen
Pekka Sauri
Anni Sinnemäki
Osmo Soininvaara
Reetta Vanhanen
Ozan Yanar

Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä (13)

Hilkka Ahde
Mahad Ahmed
Pentti Arajärvi
Elisa Gebhard
Tuula Haatainen
Timo Harakka
Eveliina Heinäluoma*
Ville Jalovaara
Nasima Razmyar
Ilkka Taipale
Erkki Tuomioja
Sinikka Vepsä
Thomas Wallgren

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä (11)

Paavo Arhinmäki
Mia Haglund*
Titta Hiltunen
Veronika Honkasalo
Elina Kauppila
Mai Kivelä
Minja Koskela
Petra Malin
Sami (Frank) Muttilainen
Tuomas Nevanlinna
Suldaan Said Ahmed

Perussuomalaisten valtuustoryhmä (10)

Jussi Halla-aho
Nuutti Hyttinen*
Pia Kopra
Laura Korpinen
Teija Makkonen
Tom Packalén
Mika Raatikainen
Mari Rantanen
Pirkko Ruohonen-Lerner
Wille Rydman

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä (5)

Eva Biaudet
Silja Borgarsdóttir Sandelin
Nora Grotenfelt
Björn Månsson*
Marcus Rantala

Liike Nyt Helsingin valtuustoryhmä (3)

Harry Harkimo
Joel Harkimo*
Mikael Jungner

Keskustan valtuustoryhmä (2)

Laura Kolbe
Terhi Peltokorpi*

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä (1)

Mika Ebeling *

*valtuustoryhmän puheenjohtaja

Kaupunginhallitus ja jaostot

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan pormestaria ja apulaispormestareita lukuun ottamatta kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen ja sen jaostojen muut jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Kaupunginvaltuusto valitsi kesäkuussa 2023 jäsenet ja varajäsenet kaupunginhallitukseen, konserni- jaostoon ja elinkeinojaostoon.

Kaupunginhallitus kesäkuussa 2023 alkaneella kaudella

Pormestari Juhana Vartiainen (Kok.) puheenjohtaja

Anni Sinnemäki (Vihr.) 1. Varapuheenjohtaja

Johanna Laisaari (SDP) 2. Varapuheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet

Juhana Vartiainen
Pormestari

Kok.

Anni Sinnemäki
Kaupunkiympäristön toimialan apulaispormestari

Vihr.

Johanna Laisaari
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan apulaispormestari

SDP

Daniel Sazonov
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan apulaispormestari

Kok.

Paavo Arhinmäki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan apulaispormestari

Vas.

Sari Sarkomaa
Anniina Iskanius
Maarit Vierunen
Shawn Huff
Tuomas Rantanen
Minna Lindgren
Elisa Gebhard
Minja Koskela
Mika Raatikainen
Marcus Rantala

Kok.

Kok.

Kok.

Vihr.

Vihr.

Vihr.

SDP

Vas.

PS

RKP

Henkilökohtaiset varajäsenet

Pia Pakarinen

Ozan Yanar

Lauri Muranen

Jenni Pajunen

Mia Haglund

Otto Meri

Juha Hakola

Matias Pajula

Johanna Nuorteva

Suvi Pulkkinen

Kasper Kivistö

Tuulia Pitkänen

Titta Hiltunen

Laura Korpinen

Silja Borgarsdóttir Sandelin

Kaupunginhallituksen esittelijä: kansliapäällikkö

Konsernijaosto

Jaosto valvoo säätiöiden ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Konsernijaosto kesäkuussa 2023 alkaneella kaudella

Puheenjohtaja Juhana Vartiainen (Kok.)

Varapuheenjohtaja Tuomas Rantanen (Vihr.)

Varsinaiset jäsenet

Juhana Vartiainen
Pia Pakarinen
Jenni Pajunen
Tuomas Rantanen
Anni Sinnemäki
Tuulia Pitkänen
Lauri Muranen
Titta Hiltunen
Mika Raatikainen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kok.	Daniel Sazonov
Kok.	Juha Hakola
Kok.	Maarit Vierunen
Vihr.	Johanna Nuorteva
Vihr.	Kasper Kivistö
SDP	Johanna Laisaari
SDP	Elisa Gebhard
Vas.	Paavo Arhinmäki
PS	Laura Korpinen

Esittelijä: kansliapäällikkö

Elinkeinojaosto

Jaosto ohjaa kaupungin elinkeino-, kilpailukyky-, maahanmuutto- ja työllisyyspolitiikkaa.

Elinkeinojaosto kesäkuussa 2023 alkaneella kaudella

Puheenjohtaja Juhana Vartiainen (Kok.)

Varapuheenjohtaja Suvi Pulkkinen (Vihr.)

Varsinaiset jäsenet

Juhana Vartiainen
Pia Pakarinen
Matias Pajula
Suvi Pulkkinen
Kasper Kivistö
Lauri Muranen
Minja Koskela
Laura Korpinen
Marcus Rantala

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kok.	Daniel Sazonov
Kok.	Otto Meri
Kok.	Jenni Pajunen
Vihr.	Minna Lindgren
Vihr.	Shawn Huff
SDP	Johanna Laisaari
Vas.	Paavo Arhinmäki
PS	Mika Raatikainen
RKP	Silja Borgarsdóttir Sandelin

Esittelijä: elinkeinojohtaja

Lautakunnat ja johtokunnat

Kullakin neljästä toimialasta on 13-jäseninen lautakunta ja 1–3 jaostoa. Keskushallinnon ja toimialojen alla toimii lisäksi liikelaitosten johtokuntia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

- Suomenkielinen jaosto
- Ruotsinkielinen jaosto

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristölautakunta

- Ympäristö- ja lupajaosto
- Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- Kulttuuri- ja kirjastojaosto
- Liikuntajaosto
- Nuorisajaosto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto

Liikelaitosten johtokunnat

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta

Työterveysliikelaitoksen johtokunta

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Muut

Tarkastuslautakunta

Keskusvaalilautakunta (kokoontuu vaalien yhteydessä)

Tietoa Helsingistä

Perustettu vuonna 1550

Pääkaupunki vuodesta 1812

Alue ja ympäristö

Kokonaispinta-ala
719 km²

Rantaviiva
131 km

Maapinta-ala
217 km²

Saaria
327

Väestötiheys
3 108 hlö/maa-km²

Keskilämpötilat 2023

Koko vuosi

7,1°C

Lämpimin kuukausi,
elokuu

17,8°C

Kylmin kuukausi,
helmikuu

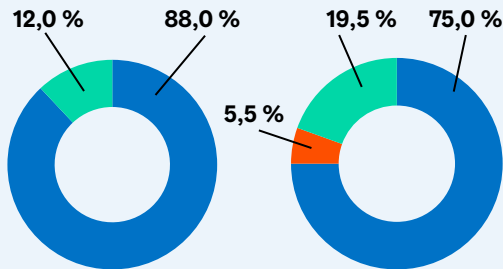
-1,3°C

Väestö

Väkiluku 31.12.2023

674 500

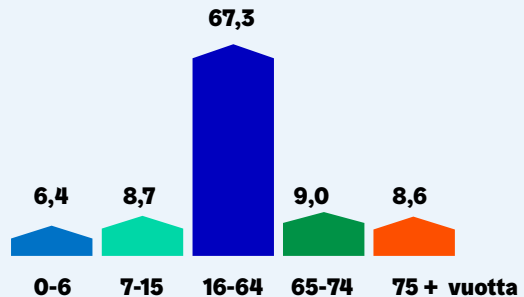
(Virallinen, Tilastokeskuksen luku 31.12.2023)

■ Suomen kansalaisia
■ Ulkomaisten kansalaisia

■ Suomenkielisiä
■ Ruotsinkielisiä
■ Muunkielisiä

Ikäjakauma, %

Elinajanodote,
vuotta

81,1

Miehet

78,3

Naiset

83,6

Asuminen

Asuinhuoneistoja yhteensä

387 053

Omistusasunnot

41,2 %

Asumisväljyys / henkilö

34,6 m²

Kaupungin omistamia
vuokra-asunnot

50 000

(Hekan omistamat
vuokra-asunnot)

Työmarkkinat	
Työpaikkoja 2023	474 200
• alkutuotanto, %	0,1
• jalostus, %	10,5
• palvelut yhteensä, %	88,5
• muu tai tuntematon, %	0,9
Markkinapalvelut, %	62,3
Julkinen hallinto, hyvinvointipalvelut, %	26,1
Yrityksiä yhteensä 2022	81 143
Työvoima (15–74 -vuotiaat) 2022	
• työllisiä	357 137
• työttömiä	25 170
Työvoimaosuus, %	74,1
Työttömyysaste, %	6,6
Liikenne	
Rekisteröityjä autoja 1 000 asukasta kohti	510
Kaupungin sisäisenjoukkoliikenteen matkoja yht. milj.	170
Matkapuhelimia 100 asukasta kohti (koko maassa)	170
Internet-käyttäjät (16–89v) osuus väestöstä, %	95
Energia- ja vesihuolto	
Sähkön myynti, GWh	4 799
Kaukolämmön myynti, GWh	6 765
Veden myynti (pääkaupunkiseutu), milj. m ³	75,3
Vedenkulutus asukasta kohti päivässä (pääkaupunkiseutu), litraa	220
Puhdistetun jäteveden määrä, milj.m ³	98
Kasvatusta ja koulutus	
Lapsia varhaiskasvatuksessa sataa 1–6 -vuotiasta kohti (Sisältää kunnalliset päiväkodit, perhepäivähoidon ja ostopalvelupäiväkodit)	81
Koulutusrakenne 15 vuotta täyttäneistä, %	
• korkeintaan perusasteen tutkinto	23
• toisen asteen tutkinto	32
• korkea-asteen tutkinto	45
Oppilaitokset Helsingissä	
• Yliopistoja	3
• Ammattikorkeakouluja	6
• Ammatillisia oppilaitoksia	15
• Peruskouluja ja lukioita	137

Kulttuuri ja vapaa-aika	
Kaupunginkirjasto	
• Lainoja, milj. kpl	8,8
• Lainoja asukasta kohti	13,2
Museoita	52
Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km	552
Uimahalleja	16
Sisäliikuntatiloja	812
Matkailu	
Matkustajaliikenne, milj. matkustajaa	
• Helsinki-Vantaa lentoaseman kautta	10
• Helsingin sataman kautta	8
Helsingin rautatieasema	
• kaukoliikenne	5
Lähiliikenne	60
Hotelleihin saapuneita matkustajia, milj.	2,2
• yöpymisiä yhteensä	3,5
• siitä ulkomaalaiset	1,5
Hotelleja	71
• huoneita	13 266
• vuodepaikkoja	26 328
Kansainvälisiä kongresseja ja tapahtumia	202
• osallistujia	38 695
Sosiaali- ja terveystoimi 2023	
Kaupungin terveysasemia	21
Perusterveydenhuolto*:	
Perusterveydenhuoltokäyntejä yhteensä, milj.	
• terveysasemakäyntejä yms., milj. yhteensä asukasta kohti	6,9
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin potilaita	598
• ostopalvelusairaaloissa	0
Erikoissairaanhoido:	
Poliklinikkakäyntejä yhteensä, milj.	1,2
• ostopalvelupoliklinikoilla, milj.	0,8
Laitoshoidossa keskimäärin	
• omissa yksiköissä	153
• yhteensä 1000 asukasta kohti	761
Vanhusten käytössä olevat palvelutalopaikat**	3 569
• laitoshoitopaikkoja	970

*Terveysasemakäyntien luvut sisältää avosairaanhoidon, terveyskeskuspäivystyksen, kotihoiton ja muun avohoidon oman toiminnan käynnit sekä käyntiä korvaavat hoitopuhelut ja muut hoitoasioinnit. Kotihoiton luvut sisältävät myös ostopalvelukäynnit ja näitä korvaavat hoitoasioinnit.

**Laskennallinen paikkamäärä.

Henkilöstö

Vuoden 2023 lopussa kaupungin palveluksessa oli yhteensä 37 559 henkilöä. Luku sisältää vakituiset, määräaikaiset, harjoittelijat ja oppisopimussuhteessa olevat.

Viidettä kertaa toteutettu Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelma nosti 7 500 henkilön palkkaa. Palkkakehitysohjelman tavoitteena oli parantaa osaavan henkilöstön saatavuutta niissä ammattiryhmissä, joissa kaupungilla on haasteita palkkakilpailukyvyssä.

Lisäksi palkkakehitysohjelmassa kiinnitettiin erityistä huomiota matalapalkkaisimpiin työntekijäryhmiin. Palkkakehitysohjelmassa korotetaan henkilöstön palkkoja työ- ja virkaehtosopimusten mukaisten korotusten lisäksi. Korotuksia saavat henkilöstöryhmät vaihtelevat vuosittain.

Kaupungin toiminnassa merkittävä tekijä oli edelleen jatkuva henkilöstöpula. Toimenpiteitä henkilöstöpulaan ovat ulkomailta rekrytointi

työvoimapula-aloille, Suomessa olevien osaajien ohjaaminen kaupungin tehtäviin, monikielisyyden vahvistaminen kaupunkiorganisaatioissa sekä sisäisten polkujen vahvistaminen työvoimapula-alojen tehtäviin.

Syksyllä toteutetun Fiilari-henkilöstökyselyn mukaan vastaajista 75 prosenttia suosittelisi Helsingin työntantajana ystävälleen, kun edellisvuoden Kunta10-tutkimuksessa luku oli 64 prosenttia. Myös vastaajien halukkuus vaihtaa työnantajaa oli vähentynyt.

Vuoden 2023 loppuun mennessä Helsingin kaupungin palkkakustannukset olivat 1 622 miljoonaa euroa, mikä oli noin 5,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2022. Taustalla olivat muun muassa yleiskorotus valtakunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisesti ja palkkakehitysohjelma.

Kaupungin henkilöstön määrä vuonna 2023

	Vakinaiset		Määräaikaiset, harjoittelijat ja oppisopimussuhteiset		Yhteensä (ilman työllistettyjä)		Muutos
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2022-23
Keskushallinto	3 649	3 704	658	610	4 307	4 314	-7
Kaupunginkanslia	619	677	290	290	909	967	-58
Palvelukeskus	1 462	1 460	91	80	1 553	1 540	13
Rakentamispalvelu	1 103	1 133	126	118	1 229	1 251	-22
Taloushallintopalvelu	346	314	133	111	479	425	54
Tarkastusvirasto	16	17	0	0	16	17	-1
Työterveys Helsinki	103	103	18	11	121	114	7
Kasvatukset ja koulu- tuksen toimiala	9 391	9 036	5 410	5 288	14 801	14 324	477
Kaupunkiympäristön toimiala	1516	2 183	182	213	1 698	2 396	-698
Pelastustoimi	-	762	-	15	-	777	-
Kaupunkiympäristön toimiala	1 516	1 421	180	196	1 696	1 617	79
Liikennelaitos			2	2	2	2	0
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	1 430	1 452	411	409	1 841	1 861	-20
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala	11 215	10 181	3 697	3 732	14 912	13 913	999
Sosiaali- ja terveystoimi	10 494	10 181	3 663	3 732	14 157	13 913	244
Pelastustoimi	721	-	31	tyhjä	752	-	-
Yhteensä 2023	27 201	26 556	10 358	10 252	37 559	36 808	751

Virallinen henkilöstömäärä 31.12.2023.

Pelastustoimi siirtyi 1.1.2023 alkaen kaupunkiympäristön toimialalta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle.

Helsingin kaupungin tilinpäätös 2023

Helsingin investointimenot kasvoivat – panostuksia muun muassa palvelutiloihin ja kaupunkirakenteeseen

Helsingin kaupunki jakautuu valtion rahoittamaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaan sekä kunta-Helsinkiin, joka sisältää kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kaupunkiympäristön toimialat, kaupunginkanslian ja liikelaitokset. Helsinki on laatinut erilliset tilinpäätökset kunta-Helsingistä, sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialasta sekä koko Helsingin kaupungista.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan kunta-Helsingin talous toteutui hieman talousarviota parempana. Tilikauden tulos oli 437 miljoonaa euroa, joka on 13 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Vuonna 2022 tulos oli 347 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 korkeammalla veroprosentilla ja jako-osuudella tilitettyt kunnallis- ja yhteisöverot, niin sanotut sote-uudistuksen verohännät, nostivat verotulokertymää 222 miljoonaa euroa. Ilman näitä verohäntiä vuoden 2023 tulos olisi ollut hieman edeltävien vuosien tasoa heikompi. Vuoden 2022 veroprosenttien vaikutus poistuu vuodesta 2024 eteenpäin.

Vuonna 2023 verotuloja kertyi yhteensä 2 038 miljoonaa euroa. Kunnallisveroa tilitettiin 1 192 miljoonaa euroa eli 52 miljoonaa euroa talousarviossa arvioitua enemmän. Ero johtui verohäntien lisäksi ansiotulojen arvioitua paremmasta kehityksestä. Sote-uudistuksen seurauksena kunnallisveron tuotto pieneni 61 prosenttia vuodesta 2022.

Väestönkasvu edellyttää investointeja

Vuonna 2023 Helsingin asukasmäärä kasvoi voimakkaasti. Vuoden 2023 lopussa asukkaita oli lähes 675 000, mikä oli selvästi yli 10 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Väestönkasvun takia on rakennettava uusia kouluja ja päiväkotia sekä parannettava joukkoliikenne- ja katuinfraa.

Kunta-Helsinki investoi yhteensä 849 miljoonalla eurolla. Talonrakennushankkeisiin investoitiin 289 miljoonaa euroa, suuriin liikennehankkeisiin 144 miljoonaa euroa sekä katuihin

ja liikenneväyliin 92 miljoonaa euroa. Helsinki investoi paljon myös tytäryhteisöjensä kautta. Kun mukaan otetaan Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n joukkoliikenneinvestoinnit, vuoden 2023 vertailukelpoinen investointitaso nousee noin 1 035 miljoonaan euroon.

Helsingin on rahoitettava vero- ja muilla tuloiltaan palvelujen kustannukset sekä myös investointinsa. Investoinnit pystyttiin rahoittamaan lähes kokonaan tulorahoituksella. Toiminnan ja investointien rahavirta, joka on keskeinen kasvavan kaupungin talouden tasapainoa kuvaava tunnusluku, oli tasapainossa 23 miljoonassa eurossa. Kunta-Helsingin lainakanta ei kasvanut vuonna 2023, vaan lainannostotarpeet siirtyivät vuodelle 2024.

Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talous toteutui ennustettua paremmin

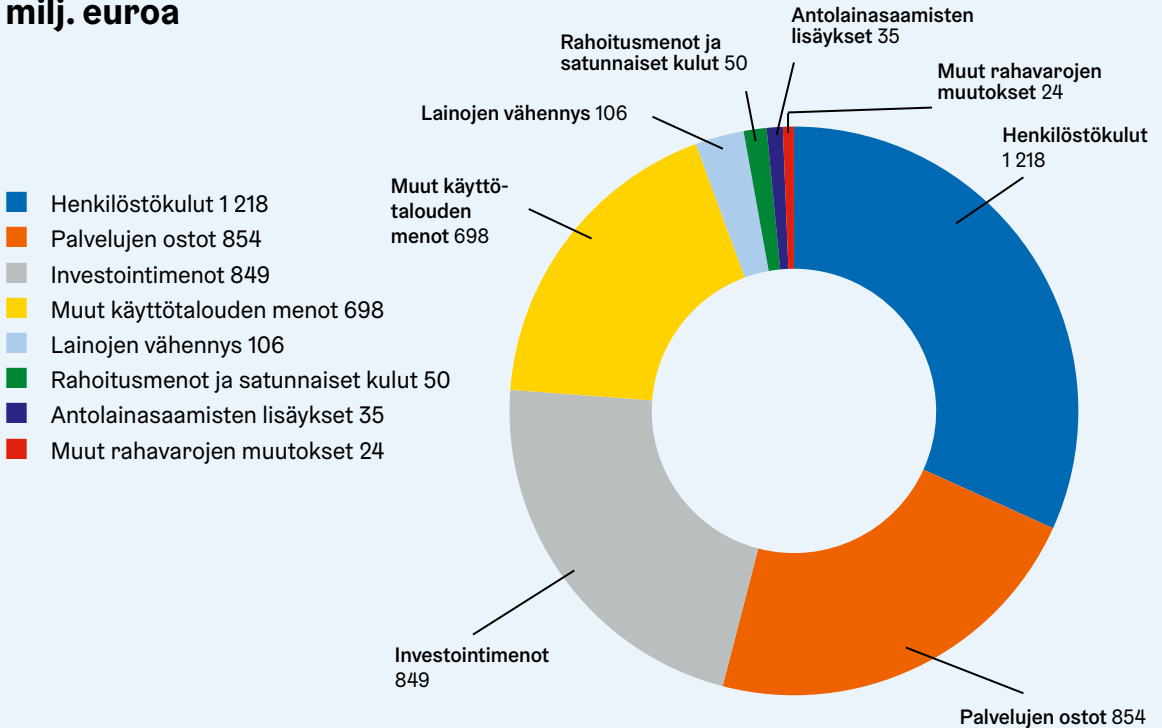
Valtion rahoittaman sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talous toteutui ennustettua paremmin. Toimialan tulot toteutuivat 43 miljoonaa euroa talousarviossa oletettua parempina muun muassa kasvaneista asiakasmaksuista, valtiovarainministeriön käynnistysavustuksista sekä kunta-Helsingille tuotettujen palvelujen kasvun vuoksi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimintamenot ylittivät yhteensä 32 miljoonalla eurolla ja toimintakate toteutui -2 569 miljoonan euron tasolla. Toimiala sai hyvinvointialueiden valtionosuutta 2 601 miljoonaa euroa. Vuosikatteeksi muodostui 40 miljoonaa euroa ja tulokseksi 29 miljoonaa euroa.

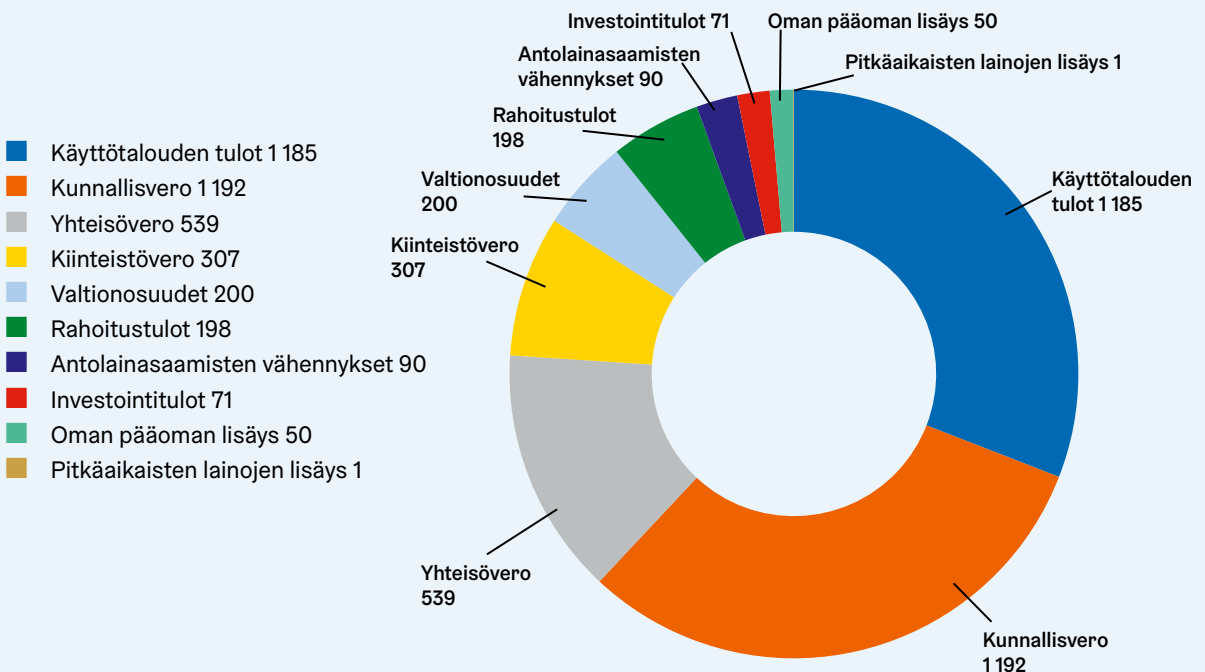
Menot milj. euroa

Kunta-Helsingin kokonaismenot yhteensä 3 834 milj. euroa

Tulot milj. euroa

Kunta-Helsingin kokonaistulot yhteensä 3 834 milj. euroa

Kaupunkikonserni

Tilinpäätöksessä 2023 Helsingin kaupungin talous esitetään myös konsernien osalta kolmessa kokonaisuudessa: Helsingin kaupunkikonserni, kunta-Helsinki-konserni sekä valtion rahoittama sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan konserni. Konsernitilinpäätösten vertailu edellisiin vuosiin on mahdollista ainoastaan Helsingin kaupunkikonsernin tulos- ja rahoituslaskelmien talouden tasapainoa kuvaavissa tunnusluvuissa.

Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2023 tulos oli noin 457 miljoonaa euroa. Tulos parani vuodesta 2022 noin 6 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 toiminnan ja investointien rahavirta oli -553 miljoonaa euroa alijäämäinen, 118 miljoonaa euroa vuoden 2022 tasoa parempi. Helen-konsernin vuosien 2023 ja 2022 korkean investointitason vaikutus kaupunkikonsernin rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran alijäämäisyyteen on ollut merkittävä.

Kunta-Helsinki-konsernin vuoden 2023 tulos oli noin 427 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöistä Helen-konsernin tulos heikkeni vuodesta 2022 ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin Asumisoikeus Oy:n tulokset myös heikkenivät korkotason nousun takia ja painuivat miinukselle 2023. Kunta-Helsinki-konsernin vuoden 2023 investoinnit olivat 2 187 miljoonaa euroa, josta kunta-Helsingin osuus oli 849 miljoonaa euroa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan konsernin vuoden 2023 tulos oli 30 miljoonaa euroa. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan konsernitilinpäätöksen lukuihin vaikuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lisäksi lähinnä HUS-yhtymän tulos- ja rahoituslaskelman luvut.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen tunnusluvut

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot toimintakuluista, %	59,6	61,2	<i>Tulos- ja rahoituslaskelman</i>	
Vuosikate, miljoonaa euroa	1 482	1 360	<i>tunnuksia tulee tarkastella</i>	
Vuosikate, euroa/asukas	2 196	2 049	<i>erikseen kunta-Hgin ja sotepen</i>	
			<i>tunnuksien kautta.</i>	
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Lainanhoitokate	3,1	3,9		
Kassan riittävyys, päivää	52	60	66	77
Taseen tunnusluvut				
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	95,7	93,6	39,6	45,3
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), miljoonaa euroa	7 456	6 967	7 733	7 215
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa / asukas	11 047	10 492	11 457	10 865
Lainakanta 31.12., miljoonaa euroa	7 412	6 516	906	951
Lainat, euroa / asukas	10 981	9 813	1 342	1 432
Lainat ja vuokravastuut 31.12., miljoonaa euroa	8 577	7 557	1 559	1 561
Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas	12 708	11 380	2 309	2 351
Lainasaamiset 31.12., miljoonaa euroa	498	525	2 263	2 318
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	739	790

Vuoden 2023 tilinpäätöksen tunnusluvut

	Kunta- Helsinki 2023	Helsinki 2022
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot toimintakuluista, %	42,8	23,3
Vuosikate, miljoonaa euroa	815	733
Vuosikate, euroa / asukas	1 207	1 104
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Lainanhoitokate	10,2	8,1
Investointien tulorahoitus, %	98,6	96,6 *

* Investointien tulorahoitus-% ilman HKL:n yhtiöittämistä 2022

	Sosiaali-, terveys - ja pelastustoimiala 2023
Tuloslaskelman tunnusluvut	
Toimintatuotot toimintakuluista, %	8,2
Vuosikate, miljoonaa euroa	40
Vuosikate, euroa / asukas	59

Kunta-Helsingin tuloslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2023
Toimintatulot	1 309,1
Toimintamenot	-2 894,4
Toimintakate	-1 585,3
Verotulot	2 038,3
Valtionosuudet	200,2
Rahoitustuotot ja -kulut	161,4
Vuosikate	814,6
Poistot ja arvonalentumiset	-364,9
Satunnaiset erät	-13,0
Tilikauden tulos	436,7
Varausten ja rahastojen muutos	1,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	438,2

Kunta-Helsingin rahoituslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2023
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	814,6
Satunnaiset erät	-13,0
Tulorahoituksen korjausevät	-18,3
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-849,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	65,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	23,2
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäys	-34,9
Antolainasaamisten vähennys	90,0
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-59,8
Oman pääoman muutokset	-0,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Vaihto-omaisuuden muutos	-6,5
Saamisten muutos	-188,8
Korottomien velkojen muutos	-44,0
Rahoituksen rahavirta	-289,9
Vaikutus maksuvalmiuteen	-266,8

Kunta-Helsingin tase

milj. euroa

VASTAAVAA	31.12.2023
Pysyvät vastaavat	
Aineettomat hyödykkeet	89,0
Aineelliset hyödykkeet	8 480,6
Sijoitukset	5 654,0
Toimeksiantojen varat	639,4
Vaihtuvat vastaavat	
Vaihto-omaisuus	45,2
Saamiset	755,0
Rahoitusarvopaperit	1 086,3
Rahat ja pankkisaamiset	52,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 801,8
VASTATTAVAA	31.12.2023
Oma pääoma	
Peruspääoma	2 912,3
Rahastot	2 444,0
Muu oma pääoma	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	7 266,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	438,2
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	47,7
PAKOLLISET VARAUKSET	59,2
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	639,4
VIERAS PÄÄOMA	
Pitkäaikainen	859,3
Lyhytaikainen	1 406,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 801,8

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tuloslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2023
Toimintatulot	230,9
Toimintamenot	-2 800,3
Toimintakate	-2 569,4
Valtion rahoitus	2 600,9
Rahoitustuotot ja -kulut	8,6
Vuosikate	40,1
Poistot ja arvonalentumiset	-11,1
Tilikauden tulos	29,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	29,0

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoituslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2023
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	40,1
Tulorahoituksen korjauserät	39,7
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-12,7
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	67,6
Rahoituksen rahavirta	
Antolainauksen muutokset	
Antolainasaamisten lisäykset	-0,6
Antolainasaamisten vähennykset	0,1
Oman pääoman muutokset	1,4
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,0
Saamisten muutos	9,5
Korottomien velkojen muutos	-78,0
Rahoituksen rahavirta	-67,7
Vaikutus maksuvalmiuteen	-0,1

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tase

milj. euroa

VASTAAVAA	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	
Aineettomat hyödykkeet	0,5
Aineelliset hyödykkeet	24,9
Sijoitukset	157,1
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	19,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	
Vaihto-omaisuus	1,4
Saamiset	280,6
Rahat ja pankkisaamiset	0,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	483,7
VASTATTAVAA	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	
Peruspääoma	102,6
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	29,0
PAKOLLISET VARAUKSET	39,7
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	19,0
VIERAS PÄÄOMA	293,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	483,7

Kaupunkikonsernin tuloslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
Toimintatuotot	4 862,2	4 846,8
Toimintakulut	-8 154,6	-7 915,2
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	-1,1	-13,3
Toimintakate	-3 293,6	-3 081,6
Verotulot	2 020,1	4 091,6
Valtionosuudet	2 801,8	378,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-46,3	-28,1
Vuosikate	1 482,0	1 360,3
Poistot ja arvonalentumiset	-1 025,5	-911,3
Satunnaiset erät	0,3	2,1
Tilikauden tulos	456,8	451,1
Tilinpäätössiirrot ja verot	-16,1	-20,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	440,7	430,5

Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma

milj. euroa

	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 482,0	1 360,3
Satunnaiset erät	0,3	2,1
Tilikauden verot	-18,3	-19,6
Tulorahoituksen korjaukset	-100,5	-69,9
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 286,9	-2 704,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	29,2	61,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	336,9	699,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-557,3	-671,1
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-16,5	-47,3
Antolainasaamisten vähennys	9,4	10,8
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 306,4	904,2
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-359,9	-307,2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-59,6	28,6
Oman pääoman muutokset	0,7	-1,5
Muut maksuvalmiuden muutokset	-563,3	312,8
Rahoituksen rahavirta	317,3	900,3
Vaikutus maksuvalmiuteen	-240,0	229,2

Kaupunkikonsernin tase

milj. euroa

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet	390,5	473,4
Aineelliset hyödykkeet	19 129,4	18 068,7
Sijoitukset	1 417,7	1 405,8
Toimeksiantojen varat	652,5	592,7
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	190,0	305,7
Saamiset	1 228,5	853,0
Rahoitusarvopaperit	1 207,4	977,0
Rahat ja pankkisaamiset	360,1	830,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 576,2	23 506,8
VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma		
Peruspääomat	3 023,9	2 981,5
Rahastot	3 666,1	2 972,6
Muu oma pääoma	3,2	734,1
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	7 015,3	6 536,6
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	440,7	430,5
Vähemmistöosuudet	287,4	313,5
Pakolliset varaukset	105,7	98,4
Toimeksiantojen pääomat	681,8	630,5
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	7 293,3	6 214,6
Lyhytaikainen	2 058,7	2 594,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 576,2	23 506,8

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{vuosikate} / (\text{poistot} + \text{arvonalentumiset})$

Vuosikate euroa/ asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Investointien tulorahoitus, prosenttia

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (päivää)

= $365 \times \text{rahavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia

= $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{toimintatuotot} + \text{verotuotot} + \text{valtionosuudet})$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas

= edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä) / Asukasmäärä 31.12.

Lainakanta 31.12. (miljoonaa euroa)

= vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainat euroa/asukas

= $\text{lainakanta } 31.12. / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut 31.12. euroa/asukas

= $\text{Lainat ja vuokravastuut} / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainasaamiset euroa /asukas

= $\text{lainasaamiset } 31.12. / \text{asukasmäärä } 31.12.$

Helsingin kaupungin vuosikertomus 2023

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia

Helsingin kaupungin vuosikertomus 2023

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2024:14

Valokuvat

Helsingin kaupungin aineistopankki

ISBN 978-952-386-434-4 (nidottu)

ISBN 978-952-386-435-1 (pdf)

Taitto

Grano Oy

Sarjan ISSN:t

ISSN-L 2242-4504

Paino

Grano Oy

ISSN 2242-4504 (painettu)

ISSN 2323-8135 (verkossa)

Helsingin kaupunginkanslia

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1, 00099 Helsingin kaupunki

www.hel.fi
www.hel.fi/julkaisut